

Король А. А.,кандидат філологічних наук,
доцент кафедри германського, загального і порівняльного мовознавства
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича**Бузила К. В.,**студентка магістратури
факультету іноземних мов
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ САТ-ІНСТРУМЕНТІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА

Анотація. Стаття присвячена дослідженню можливостей сучасних САТ-інструментів у діяльності перекладача. Розглянуто робочі стадії сучасного перекладацького процесу і відповідні САТ-інструменти, наявні в перекладацькому арсеналі. Матеріалом дослідження послужили 10 інструкцій з експлуатації кухонного приладдя відомих німецьких виробників (міксер, блендер, кухонний комбайн, м'ясорубка, кавоварка, мультіварка, хлібопіч тощо) та їхні переклади українською мовою. Досягненню мети і вирішенню поставлених завдань сприяло використання таких методів дослідження: метод спостереження використовувався для визначення основних етапів перекладацького процесу та застосування оптимального програмного забезпечення для їх автоматизації, метод аналізу – для визначення функціоналу програмного забезпечення та доцільності його використання задля автоматизації вилучення термінів та термінологічних сполук з метою створення двомовного глосарію на основі корпусу паралельних текстів; описовий метод – для детального опису розгортання кожної стадії досліджуваного процесу. Здійснено пошук матеріалів для укладання міні-корпусу та підготовку усього масиву відібраних двомовних корпусів до вирівнювання паралельних текстів за допомогою програми *LF Aligner* у форматі *txt UTF-8 для створення бази пам'яті. Встановлено переваги та недоліки автоматизованого процесу вилучення термінів на онлайн-ресурсі *Sketch Engine* з власного створеного корпусу паралельних текстів інструкцій з експлуатації кухонного приладдя для укладання двомовного глосарію до цієї тематики. Онлайн-ресурс *Sketch Engine* не тільки автоматично виділяє потенційні терміни з корпусу, але й показує їхню частоту вживання у вибраному (наприклад, створеному) та реферетному корпусах, а також дає можливість проаналізувати контексти вживання виокремлених номінацій. Встановлено, що програма лише полегшує певні процеси підготовки перекладачів до перекладацького замовлення, але не в змозі повністю автоматично згенерувати двомовний словник-тезаурус без залучення людських ресурсів. Результатом дослідження став укладений німецько-українського глосарій технічних термінів на матеріалі двомовних паралельних корпусів текстів за допомогою онлайн-ресурсу *Sketch Engine* у форматі, прийнятному для використання у системах автоматизованого перекладу, як-от *Matecat*, *MemoQ*, *WordFast*, *Déjà Vu*, *WorldServer*, *MultiTrans*, *LogiTerm*, *OmegaT*, *MemSource* та ін.

Ключові слова: САТ-інструменти, корпус паралельних текстів, термін та терміносполука, словник-тезаурус.

Вступ. У сучасному глобалізованому світі спостерігаємо швидкі темпи розвитку потужних комп'ютерних технологій, які призвели до автоматизації багатьох процесів людської діяльності, включаючи галузь перекладацьких послуг. Викликам сучасних реалій перекладацької діяльності та вимогам ринку праці зможуть протистояти лише ті перекладачі, які володіють уміннями та навичками використовувати САТ-інструменти (computer assisted translation tools) при виконанні перекладацьких замовлень для оптимізації та підвищення ефективності своєї роботи [1, с. 108].

Актуальність дослідження визначається тим, що попри величезний попит на фахівців, які володіють новітніми комп'ютерними технологіями в перекладацькій галузі, мало дослідженими залишаються наразі проблеми та перспективи використання систем автоматизованого перекладу в українській науковій спільноті.

У цій статті ми розглянемо переваги та недоліки застосування автоматизованої системи *Sketch Engine* [2] для виділення термінів із корпусу паралельних текстів інструкцій з експлуатації кухонного приладдя з метою укласти двомовний міні-глосарій до цієї тематики.

Метою нашого дослідження є створення німецько-українського глосарію технічних термінів на матеріалі двомовних паралельних корпусів текстів за допомогою онлайн-ресурсу *Sketch Engine* у форматі, прийнятному для використання у системах автоматизованого перекладу, як-от *Matecat*, *MemoQ*, *WordFast*, *Déjà Vu*, *WorldServer*, *MultiTrans*, *LogiTerm*, *OmegaT*, *MemSource* та ін.

Об'єктом дослідження стали робочі стадії сучасного перекладацького процесу і відповідні САТ-інструменти (засоби автоматизованого перекладу), наявні в перекладацькому арсеналі.

Матеріалом нашого дослідження послужили 10 інструкцій з експлуатації кухонного приладдя відомих німецьких виробників (міксер, блендер, кухонний комбайн, м'ясорубка, кавоварка, мультіварка, хлібопіч тощо) та їхні переклади українською мовою. Крім того, ми послуговувалися програмами різної спеціалізації, що застосовуються учасниками перекладацького процесу: засоби розпізнавання тексту (*ABBYY FineReader*), програма для вирівнювання паралельних текстів (*LF Aligner*) та автоматизована система *Sketch Engine*.

Методи дослідження. Досягненню мети і вирішенню поставлених завдань сприяло використання таких методів дослідження: метод спостереження (визначення основних етапів перекладацького процесу та застосування оптимального програмного забезпечення для їх автоматизації), метод аналізу (визначення функціоналу програмного забезпечення та доцільності його використання задля автоматизації вилучення термінів та термінологічних сполук з метою створення двомовного глосарію на основі корпусу паралельних текстів); описовий метод (опис розгортання кожної стадії досліджуваного процесу).

Результати та обговорення.

1. Створення корпусу паралельних текстів інструкцій з експлуатації кухонного приладдя. На першому етапі нашого дослідження ми здійснили пошук та підготовку матеріалів для укладання міні-корпусу. Матеріалом нашого дослідження послужили 10 інструкцій з експлуатації кухонного приладдя відомих німецьких виробників (міксер, блендер, кухонний комбайн, м'ясорубка, кавоварка, мультиварка, хлібопіч тощо) та їхні переклади українською мовою.

Крок 1. З сайтів відомих німецьких виробників були завантажені інструкції PDF-файли інструкцій з експлуатації приладів, які містять український переклад. Тексти деяких інструкцій ми розпізнали за допомогою програми *ABBYY FineReader*, інших – конвертували з PDF у Word за допомогою *Acrobat Adobe Pro*.

Крок 2. Наступним нашим кроком було переформатування файлів у формат *txt, кодування – UTF-8 для перевірки двомовних текстів на наявність помилок, невідповідностей, щоб уникнути проблем при подальшому вирівнюванні паралельних текстів.

Крок 3. Нами було здійснено рецензування текстових документів, обсяг кожного з яких складав приблизно 2000 слів / 15000 знаків з пробілами. Для цього ми видаляли всю інформацію, що не є релевантною для вирівнювання тексту (малюнки, таблиці, зноски, колонтитули), залишаючи основні композиційні частини інструкції.

Після обробки всіх інструкцій їхні файлові документи були збережені у відповідні папки на комп'ютері (наприклад, STABMIXER_DEU.txt; STABMIXER_UKR.txt).

2. Вирівнювання паралельних текстів та створення бази пам'яті перекладів інструкцій. На наступному етапі нашої роботи було здійснено підготовку усього масиву відібраних двомовних корпусів до вирівнювання паралельних текстів у форматі *txt UTF-8 для створення бази пам'яті. Для вирівнювання текстів використовуються раніше перекладені матеріали, які можуть зберігатися у різних форматах: .txt, .rtf, .doc, .docx, .xls, .xlsx, .ppt, .pptx, .odt тощо.

Під вирівняними паралельними німецько-українськими текстами ми розуміємо тексти, у яких співставлені однакові сегменти (як правило речення) у вихідній і цільовій мовах та збережені у форматі .tmx.

Існує цілий клас програм для вирівнювання паралельних текстів, які називаються ALIGNER. Деякі з них потребують встановлення на комп'ютері, але є і такі, що працюють онлайн. Ми скористалися найбільш зручною для нас в користуванні – безкоштовною програмою *LF Aligner*.

Проілюструємо цей процес покроково.

Крок № 1. Спочатку ми підготували до вирівнювання паралельні тексти: проінсталивали на комп'ютер програму *LF*

Aligner; розархівували папку з файлами програми *LF Aligner* та відкрили файл з назвою *LF_aligner_4.21*; обрали тип формату підготовлених файлів, які ми збиралися завантажувати; обрали мови файлів зі списку – «*German*», потім мову перекладу – «*Ukrainian*»; завантажили підготовлені файли у форматі txt по-черзі, починаючи з оригіналу інструкції німецькою мовою. Після кількох хвилин обробки даних завантажені файли з інструкцією двома мовами згенеруються автоматично в один файл .tmx. У вирівняному паралельному тексті довелося перевірити кожен сегмент на відповідність перекладу, оскільки можливі помилки.

Програма *LF Aligner* автоматично створює папку після завершення процесу вирівнювання паралельних текстів, в якій збережено чотири документи. Один з цих файлів (tmx-файл) можна використовувати для створення бази пам'яті перекладу, або ж для роботи з корпусами текстів. У результаті ми отримали вирівняний паралельний текст у форматі tmx-файлу – створили власну базу пам'яті перекладу, яку можна завантажувати в будь-яку програму автоматизованого перекладу: *Trados Studio*, *DéjàVuX*, *memoQ* та ін. (на платній основі); або ж працювати з безкоштовними CAT-програмами онлайн: *Matecat* (Сайт: <https://www.matecat.com/>), *Wordfast Anywhere* (Сайт: <https://www.wordfast.com/>), *OmegaT* (Сайт: <https://omegat.org/>).

Як видно з опису, цей процес досить трудомісткий і аж ніяк не заощаджує час у перекладача у процесі підготовки до перекладацького проекту. Проте існують такі сучасні технології, які дають нам можливість спростити і пришвидшити нашу роботу на цій стадії. Найкращим способом створити файли-tmx і експортувати їх в інструменти CAT вважаємо на сьогодні автоматичний вирівнювач паралельних текстів *Matecat Aligner* (Сайт: <https://www.matecat.com/plugins/aligner/index#/>) [3, с. 92]. Це, по суті, творець ТМХ. Якщо у вас є вихідний і цільовий файли, ви можете використовувати їх, щоб вирівняти два тексти та отримати з них файл tmx. Щоб і розпочати використовувати вирівнювач, треба клацнути на вкладку *Aligner* на домашній сторінці *Matecat*, назвати проект вирівнювання, вибрати мовну пару файлів, а потім натиснути + *Додати вихідний файл* / + *Додати цільовий файл* або перетягнути їх, щоб завантажити файли для вирівнювання, і натиснути «*Почати вирівнювання*».

3. Практичне застосування автоматизованої системи *Sketch Engine* для вилучення термінів на основі створеного паралельного корпусу текстів. Спробуємо практично перевірити автоматизований процес вилучення термінів на онлайн-ресурсі *Sketch Engine* (<https://www.sketchengine.eu>) з власно створеного корпусу паралельних текстів інструкцій з експлуатації кухонного приладдя для укладання двомовного глосарію до цієї тематики.

Як зазначають у своїй праці Р. К. Махачашвілі та К. М. Білик, програмне забезпечення *Sketch Engine* розроблене компанією Lexical Computing Limited і використовується для аналізу текстів та керування текстовим корпусом. Його основне призначення – визначати, що є типовим та частим для використання у мові, а що рідкісним, застарілим, що виходить з ужитку, або які нові слова чи граматичні конструкції починають використовуватися [4, с. 141].

Sketch Engine містить 500 готових до використання корпусів 90+ мовами, кожен з яких має розмір до 30 мільярдів слів, щоб забезпечити дійсно репрезентативну вибірку. Для німецької мови в системі *Sketch Engine* є доступ до корпусу *German*

Web 2018 (enTenTen18), зібраного з опублікованих в Інтернеті текстів, що містить 5 346 041 196 слів (словоформ) і вважається одним з найбільших корпусів німецької мови.

Для того, щоб скористатися багатофункціональним інструментом *Sketch Engine*, потрібна реєстрація. Безперечною перевагою цієї системи є можливість безкоштовного доступу до всіх її ресурсів протягом 30 днів. Після закінчення цього терміну можна оформити платну передплату, якщо потрібно продовжити роботу. Після реєстрації користувач потрапляє на головну сторінку системи.

Система *Sketch Engine* оперує поняттям «Лексичних портретів / *Word sketches*», які фіксують лексичну і граматичну сполучуваність лексичних одиниць та налічує низку спеціальних інструментів: «Тезаурус / *Thesaurus*» для побудови тезауруса; «Кластеризація / *Clustering*» – групування одиниць тезауруса у кластери / лексико-семантичні групи; «Диференціація / *Sketch diff*» – виявлення подібностей та відмінностей у сполучувано-

сті для пар слів; «Колокація / *Collocations*» – автоматичне виявлення колокацій; «Лексичні шаблони / *Word sketch*» – виявлення колігацій (колокації, обмежені синтаксичною моделлю).

Усі ці інструменти різними способами виявляють семантичний зв'язок між термінами, відстежують їх у заданому корпусі. Також висвітлюється список із зазначенням частоти кожної колокації в корпусі, значення зв'язку між ключовим словом і колокацією [4, с. 139–143], [5, с. 70–77].

Ще одна дуже корисна функція в *Sketch Engine* – «Новий корпус / *NEW CORPUS*», що дає можливість створювати користувачам власний паралельний корпус текстів, який автоматично обробляється вбудованим парсером. Тобто, програма здійснює лематизацію, синтаксичний та морфологічний аналіз паралельних текстів. Після реєстрації в системі на головній сторінці *Sketch Engine* ми завантажили свій власний заздалегідь підготовлений корпус паралельних текстів інструкцій з експлуатації кухонного приладдя (файл із розширенням .tmx), обравши опцію «*Multilingual corpus*».

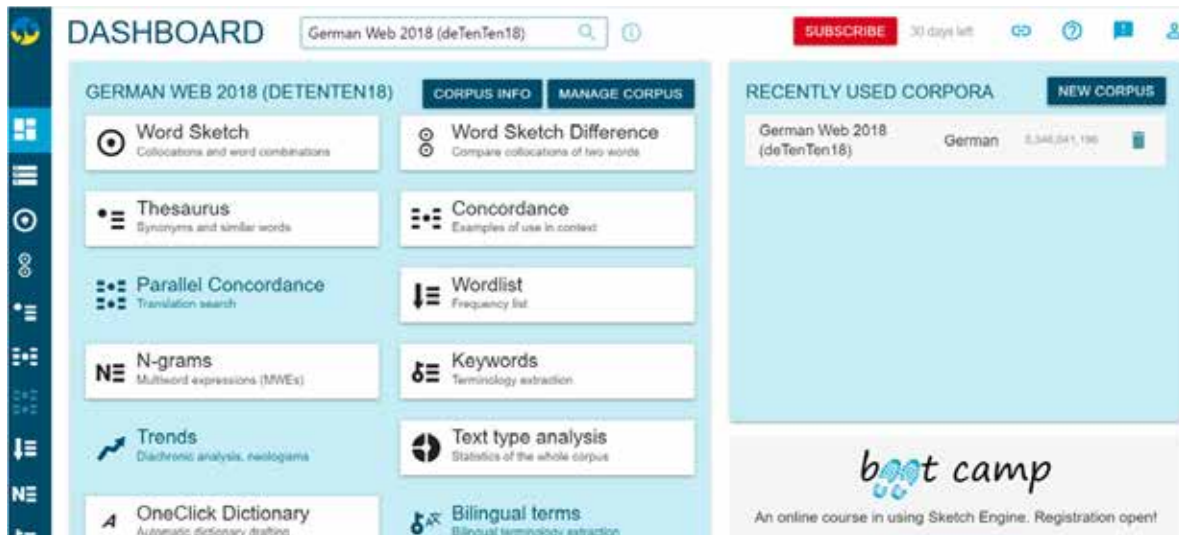

Рис. 1. Вигляд головної сторінки Sketch Engine

Рис. 2. Створення паралельного текстового корпусу для обробки

Для створення одномовного корпусу текстів існує інша можливість – «*Single language corpus*», де зазначається обов'язково мова текстового корпусу.

Варто наголосити, що в *Sketch Engine* є певне обмеження для створення текстових корпусів – їх обсяг не повинен перевищувати 1 000 000 слів однією з мов, які підтримує система. Для порівняння наведемо приклад: одна інструкція з експлуатації кухонного комбайну BOSCH обсягом 6 сторінок містить 1 861 слів в німецькому варіанті та 2 044 слова в українському перекладі (25 822 знаків з пробілами), що разом становить 3 905 слів всього. Проте таких

міні-корпусів можна створювати досить багато і для проведення лінгвістичних наукових досліджень, і з метою використання їх перекладачами-практиками у своїй професійній діяльності як допоміжні інформаційні ресурси.

Отже, після додавання текстового корпусу інструмент починає його обробку для подальшого отримання спеціальних номінацій:

1) *KEYWORDS: SINGLE WORDS* – ключові слова: окремі слова (може бути включений будь-який токен, тобто слововживання):

The screenshot shows the 'KEYWORDS' interface for the search term 'Mixer, German'. The 'SINGLE-WORDS' tab is selected. The reference corpus is 'German Web 2018 (deTenTen18)' with 529 items. The results are displayed in a table with three columns of words and their frequency counts.

Word	Word	Word
1 activeblade-mixstab	18 putierschaft	35 benutzerwartung
2 motorteil	19 auf-und-ab-bewegung	36 mikrowellen-herd
3 schlagbesen	20 geschwindigkeitsanpassung	37 designspezifikation
4 stampfer	21 zusammenbau	38 regler
5 getriebeteil	22 uhrzeigersinn	39 farbstoffgehalt
6 zerkleinerer	23 spritzschutz	40 easyclick
7 smartspeed	24 zerkleinern	41 einschaltsperr
8 zerkleinerer-topf	25 kochstelle	42 verarbeitungsergebnis

Рис. 3. Приклад переліку однослівних спеціальних номінацій

2) *KEYWORDS: MULTI-WORD TERMS* – терми: ключові багатослівні вирази у форматі, характерному для термінології мови корпусу:

Онлайн-ресурс *Sketch Engine* не тільки автоматично виділяє потенційні терміни з корпусу, але й показує їхню частоту вживання у вибраному (наприклад, створеному) та рефе-

The screenshot shows the 'KEYWORDS' interface for the search term 'Mixer, German'. The 'MULTI-WORD TERMS' tab is selected. The reference corpus is 'German Web 2018 (deTenTen18)' with 313 items. The results are displayed in a table with three columns of multi-word terms and their frequency counts.

Word	Word	Word
1 hartes Lebensmittel	18 Unterseite der Zerkleinerer-löple	35 nasse Zutat
2 leichte Auf-und-ab-bewegung	19 Inhalt des Zerkleinerer-topfs	36 geeignete Sammelstelle
3 stufenlose Geschwindigkeitsanpassung	20 Linie des Activeblade-mixstabs	37 harte Zutat
4 heißes Lebensmittel	21 montierter Stampfer	38 maximale Betriebszeit
5 Gebrauch des Gerätes	22 Beschädigung der Messer	39 feines Ergebnis
6 gewünschte Konsistenz	23 Rand des Kochtopfes	40 empfohlene Zeit
7 montierter Schlagbesen	24 hohes Farbstoffgehalt	41 scheuerndes Reinigungsmittel
8 Menge Nasser Zutaten	25 anderer harter Teil	42 eingeschaltete Herdplatte

Рис. 4. Приклад переліку багатослівних спеціальних номінацій

рентному корпусі, а також дає можливість проаналізувати контексти вживання виділених номінацій. Саме аналіз контекстів та частотність вживання отриманих номінацій дозволить надалі виявити, які з них можуть виступати як терміни для досліджуваної галузі знання.

Розглянемо детальніше алгоритм роботи з інструментом «KEYWORDS / Ключові слова». Спочатку на основі морфологічно розміченого корпусу генеруються переліки слів, у яких міститься інформація про їхню лінгвістичну структуру. Так, у результаті роботи програми отримуємо перелік з найбільш частотними / стійкими словосполученнями, які класифікуються за типами відповідно до лексико-синтаксичних шаблонів граматики. Саме на основі таких автоматично створених переліків лексичних одиниць було здійснено аналіз однослівних та багатослівних спеціальних номінацій для подальшого укладання німецько-українського міні-госарію технічних термінів.

Після генерування переліку одно- та багатослівних спеціальних номінацій зі створеного паралельного текстового кор-

пусу система *Sketch Engine* дає змогу завантажити вилучені терміни окремим файлом для подальшої роботи над «чорновим» глосарієм у різних форматах: csv, xlsx, xml, pdf. У таблиці Excel ми отримуємо вилучені спеціальні номінації, які розміщено автоматично за частотністю вживання в референтному корпусі *German Web 2018 (enTenTen18)*. В окремому стовбці подано також статистику частоти вживання кожного «потенційного терміна» у нашому текстовому корпусі, який завантажено в систему *Sketch Engine*.

Функція «Паралельного конкордансу / PARALLEL CONCORDANCE» дозволяє побачити переклад кожного вилученого терміна в короткому контексті. Для цього потрібно навести курсор на будь-який термін із загального переліку, натиснути *Concordance (focus corpus)*, після чого програма продемонструє контекстне оточення цього терміна, де можна обрати згадану вище функцію «*View translations in Parallel Concordance*», щоб встановити його переклад:

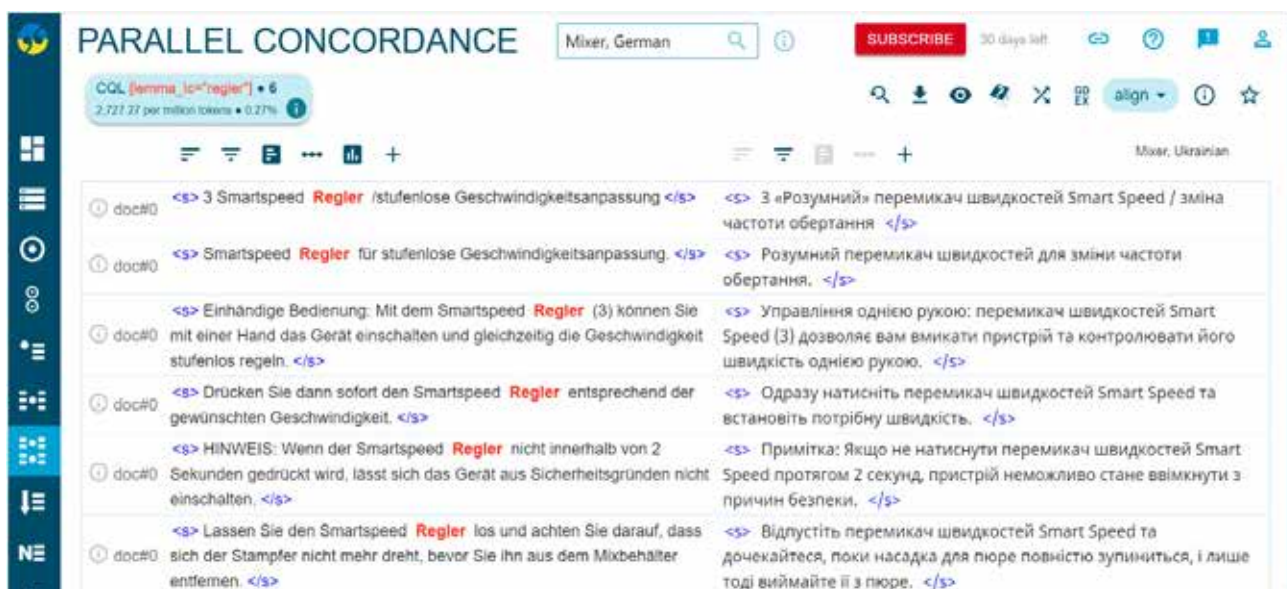

Рис. 5. Контекст вживання виокремленого терміна в паралельному конкордансі

У процесі тестування можливостей автоматизації створення двомовного глосарію на платформі *Sketch Engine* було встановлено, що система не в змозі повністю автоматично згенерувати двомовний файл з вилученими термінами без залучення людини. Тому довелося здійснити кропітку роботу задля укладання німецько-українського міні-глосарію на основі паралельного корпусу текстів інструкцій.

Проаналізуємо деякі проміжні результати нашого дослідження на прикладі паралельного корпусу, створеного в системі *Sketch Engine* на основі текстів інструкції з експлуатації кухонного комбайну BOSCH загальним обсягом 3 905 слів.

За допомогою інструменту «KEYWORDS (SINGLE WORDS + MULTI-WORD TERMS)» автоматично було вилучено 575 однослівних і 100 багатослівних спеціальних номінацій з 1 861 слів німецькомовного корпусу. Варто зазначити, що програма видає найчастотніший перелік так званих «термінів», серед яких є досить багато зайвих елементів. Тому в процесі аналізу кожної вилученої програмою лексичної одиниці було відібрано лише 100 спеціальних номінацій, які мають усі

характерні ознаки терміна чи терміносполуки, з майже 675 запропонованих системою.

Результатом нашої роботи став міні-глосарій спеціалізованих технічних термінів на основі програми *Sketch Engine* у форматі Excel, який можна використовувати для роботи в автоматизованих системах, як-от *Matecat*, *MemoQ*, *WordFast*, *Déjà Vu*, *WorldServer*, *MultiTrans*, *LogiTerm*, *OmegaT*, *MemSource* та ін.

Під час роботи з онлайн-ресурсом *Sketch Engine* ми помітили певні корисні функції для користувачів, які недоступні на інших автоматизованих програмах, а саме:

1. Функція паралельного конкордансу *PARALLEL CONCORDANCE* дозволяє побачити переклад кожного вилученого терміна в короткому контексті.

2. *Sketch Engine* не тільки автоматично виділяє потенційні терміни з корпусу, але й показує їхню частоту вживання у вибраному (наприклад, створеному) та референтному корпусі, а також дає можливість проаналізувати контексти вживання виділених номінацій.

3. Система *Sketch Engine* містить функції «*Лексичних портретів / Word sketches*», які фіксують лексичну і граматичну сполучуваність лексичних одиниць та налічує низку спеціальних інструментів; «*Тезаурус / Thesaurus*» для побудови тезауруса; «*Кластеризація / Clustering*» для групування одиниць тезауруса у кластери / лексико-семантичні групи; «*Диференціація / Sketch diff*» для виявлення подібностей та відмінностей у сполучуваності для пар слів; «*Колокація / Collocations*» дозволяє автоматично знаходити колокації; «*Лексичні шаблони / Word sketch*» для виявлення колігацій (колокації, обмежені синтаксичною моделлю).

Висновки. У наш час сучасний перекладач повинен вміти використовувати у професійній діяльності інноваційні технології для оптимізації своєї роботи, зокрема CAT-системи, які автоматизують виконання цілого ряду технічних операцій, пов'язаних із пошуком, впорядкуванням та співставленням інформаційних ресурсів для перекладу. Автоматизовані системи скорочують трудовитрати на перекладацький проєкт, пришвидшуючи його виконання та зменшуючи при цьому вартість робіт, але головним виконавцем перекладів при цьому залишається все ж таки перекладач.

У нашому дослідженні ми перевірили ефективність застосування автоматизованої системи *Sketch Engine* для виділення термінів з подальшим створенням двомовного міні-госларію технічних термінів, встановили її недоліки та переваги. У результаті перевірки ми дійшли висновку, що програма лише полегшує певні процеси підготовки перекладачів до перекладацького замовлення, але не в змозі повністю автоматично згенерувати двомовний словник-тезаурус без залучення людських ресурсів. Проте програму можна використовувати як допоміжний інструмент для професійного укладання термінологічних глосаріїв, а також з метою проведення наукових досліджень у галузі комп'ютерної лінгвістики, термінознавства та перекладознавства.

Література:

1. Красуля А., Турчина М. Використання інструментів штучного інтелекту: порівняльний аналіз систем автоматизованого перекладу. *Львівський філологічний часопис*. 2020. № 8. С. 108–113.
2. Sketch Engine : веб-сайт. URL: <https://www.sketchengine.eu> (дата звернення: 19.03.2023).
3. Конспект лекцій і завдання до семінарських занять з дисципліни «Інноваційні технології перекладу» [Електронний ресурс]. 2-е вид., перероб. і доп. / уклад. А. А. Король. Чернівці : ЧНУ, 2023. 120 с.
4. Махачашвілі Р. К., Білик К. М. Дослідження функціонально-лінгвістичних аспектів заголовків текстів новин у сучасному французькому медіадискурсі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2021. № 48. Т. 1. С. 139–143.

5. Дем'янчук Ю.І. Програмне забезпечення для виділення колокацій (на прикладі військових термінів НАТО). *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія*. 2016. Вип. 15. С. 70–77.

Korol A., Buzyla K. Possibilities of using modern CAT-tools in the work of a translator

Summary. The article is devoted to the study of the possibilities of modern CAT tools in the work of a translator. The article considers the working stages of the modern translation process and the corresponding CAT tools available in the translation arsenal. The research material consists of 10 user manuals for kitchen appliances from well-known German manufacturers (mixer, blender, food processor, meat grinder, coffee maker, multicooker, bread maker, etc.) and their translations into Ukrainian. The following research methods were used to achieve the goal and solve the tasks: the observation method was used to determine the main stages of the translation process and the use of optimal software for their automation; analysis method was employed to determine the functionality of the software and the feasibility of its usage for automating term extraction and the creation of a bilingual glossary based on a corpus of parallel texts; descriptive method was used to provide a detailed description of each stage of the investigated process. A search for materials was conducted to compile a mini-corpus and prepare the entire array of selected bilingual corpora for aligning parallel texts using the LF Aligner program in the *txt UTF-8 format to create a translation memory. The advantages and disadvantages of the automated term extraction process were identified using the online resource Sketch Engine from a self-created corpus of parallel texts of user manuals for kitchen appliances to compile a bilingual glossary in this field. The Sketch Engine online resource not only automatically extracts potential terms from the corpus but also displays their frequency of use in the selected (e.g., created) and reference corpora, as well as allows analyzing the contexts of the extracted nominations. It has been established that the program only facilitates certain processes of translator preparation for translation orders but is unable to fully automatically generate a bilingual dictionary-thesaurus without involving human resources. The research resulted in the compilation of a German-Ukrainian glossary of technical terms based on bilingual parallel text corpora using the Sketch Engine online resource in a format suitable for use in automated translation systems such as Matecat, MemoQ, WordFast, Déjà Vu, WorldServer, MultiTrans, LogiTerm, OmegaT, MemSource, etc.

Key words: CAT tools, parallel text corpus, term and term combination, dictionary-thesaurus.